REPUBLIKA E SHQIPËRISË
PROKURORIA E PËRGJITHSHME
PROKURORI I PËRGJITHSHËM

Nr. 574/1 Prot./A.Xh

Tiranë, më 21. 02. 2019

Lënda : Dërgohen kopjet e vendimeve të dhëna nga GJEDNJ për Shqipërinë.

Drejtuar :

PROKURORISË SË RRETHIT GJYQËSOR

PROKURORISË PËR KRIME TË RËNDA
TIRANË

PROKURORISË SË APELIT

PROKURORISË SË APELIT PËR KRIME TË RËNDA
TIRANË

DREJTORIVE DHE SEKTORËVE
KËTU

Bashkëngjitur kësaj shkrese, ju dërgojmë praktikën me nr.290/3 prot., datë 19.2.2019 të Avokaturës së Shtetit, me anën e së cilës janë dërguar kopjet e vendimeve (shqip dhe anglisht) të dhëna nga GJEDNJ për Shqipërinë, si më poshtë vijon:

- Vendimin *"Karemani kundër Shqipërisë"*, datë 25 Shtator 2018, si dhe
- Vendimin *"Frroku kundër Shqipërisë"*, datë 18 Shtator 2018.

Sa më sipër, në aplikim të nenit 19/2 pika 3 të ligjit nr.10018, datë 13.11.2018 "Për Avokaturën e Shtetit" i ndryshuar, për efekt të zbatimit të njëhsuar të praktikës gjyqësore, ju dërgohen vendimet e mësipërme dhe, kërkohet nga ana juaj që të njihen prokurorët në varësinë tuaj[1].

PROKURORI I PËRGJITHSHËM
ARTA MARKU

REPUBLIKA E SHQIPËRISË PROKURORIA E PËRGJITHSHME TIRANË

[1] Këto vendime janë të publikuara dhe në faqen zyrtare të Prokurorisë së Përgjithshme.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SEKSIONI I DYTË

ÇËSHTJA FRROKU KUNDËR SHQIPËRISË

(Kërkesa nr. 47403/15)

VENDIM

STRASBURG

18 Shtator 2018

Ky vendim është bërë i formës së prerë bazuar në Nenin 44 § 2 të Konventës. Ai mund të bëhet objekt i rishikimit redaktues.

Në çështjen Frroku kundër Shqipërisë,

Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Dytë), e mbledhur si një Dhomë e përbërë nga:

Robert Spano, *Kryetar,*
Ledi Bianku,
Işıl Karakaş,
Valeriu Griţco,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Ivana Jelić, *gjyqtarë,*
dhe Stanley Naismith, *Kryesekretar,*

Pasi diskutuan me dyer të mbyllura më datë 28 Gusht 2018,

Shpall vendimin më poshtë, i cili u miratua në po atë datë:

PROCEDURA:

1. Çështja filloi me një kërkesë (nr. 47403/15) kundër Republikës së Shqipërisë paraqitur në Gjykatë, më 22 Shtator 2015, sipas Nenit 34, të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore ("Konventa"), nga një shtetas shqiptar, Z. Mark Frroku ("kërkuesi").

2. Kërkuesi u përfaqësua nga Z. T. Prendi, një avokat i cili ushtron profesionin në Tiranë. Qeveria shqiptare ("Qeveria") u përfaqësua nga Agjenti i saj, në atë kohë, Zj. A. Hicka, nga Avokatura e Shtetit.

3. Kërkuesi pretendonte se ndalimi i tij mbështetur në akuzat sipas Neneve 257/a dhe 287 të Kodit Penal ishte i paligjshëm.

4. Më 5 Shkurt 2016, ankesa në lidhje me paligjshmërinë e ndalimit të tij, mbi akuzat sipas Neneve 257/a dhe 287 të Kodit Penal iu komunikua Qeverisë, ndërsa pjesa tjetër e kërkesës u deklarua e papranueshme, sipas Rregullit 54 § 3 të Rregullores së Gjykatës.

FAKTET

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

2. Kërkuesi ka lindur në vitin 1972 dhe jeton në Shqipëri. Ai ka qenë deputet nga viti 2013 deri më 20 Tetor 2015.

A. Grupi i parë i procedimeve penale ndaj kërkuesit

3. Më 20 Mars 2015, Prokuroria e Përgjithshme ("PP") nisi procedimet penale ndaj kërkuesit për kallëzim të rremë të një krimi dhe deklarata të rreme përpara prokurorit dhe për kërcënimin e njerëzve për të marrë deklarata të rreme, në kundërshtim me Nenet 305, 305/a dhe 312/a të Kodit Penal ("KP").

7. Duke pasur parasysh imunitetin e tij parlamentar, më 26 Mars 2015, Parlamenti autorizoi arrestimin e kërkuesit. Si rezultat, në po të njëjtën ditë, PP urdhëroi arrestimin e tij, i cili u ekzekutua menjëherë.

8. Më 27 Mars 2015, PP i kërkoi Gjykatës së Lartë të njihte arrestimin e kërkuesit.

9. Më 28 Mars 2015, Gjykata e Lartë konstatoi se PP, me urdhrin e saj për arrestimin e kërkuesit, kishte respektuar ligjin e brendshëm, përderisa kishte marrë autorizimin paraprak të Parlamentit, në mbështetje të nenit 73 § 2 të Kushtetutës. Kërkuesi është akuzuar për një sërë shkeljesh. Duke pasur parasysh pozicionin e tij publik, situatën e tij financiare, mundësinë që ai të mund të manipulonte provat, dhe informacionet e marra nga autoritetet belge në lidhje me pretendimin për përfshirjen e tij në kryerjen e një krimi në Belgjikë, kishte dyshime të arsyeshme se ai mund të arratisej. Për këtë arsye, Gjykata e Lartë gjykoi se privimi i kërkuesit nga liria ishte i ligjshëm. Për sa i përket masës së sigurimit që do të ushtrohej ndaj kërkuesit, Gjykata e Lartë urdhëroi që ai të mbahej në arrest shtëpie.

B. Grupi i dytë i procedimeve penale ndaj kërkuesit

4. Më datë 27 Mars 2015, Zyra e Interpolit në Tirana ("Interpol Tirana") informoi PP-në në lidhje me ekzistencën e një urdhri ndërkombëtar arresti ndaj kërkuesit. Urdhri nr. B1/07 OPC, është lëshuar më 3 Dhjetor 2014, nga prokuroria belge në Gjykatën e Apelit Bruksel, në lidhje me veprën penale të vrasjes me paramendim të kryer në bashkëpunim. Mbështetur në dosjen e çështjes, rezulton se sipas Njoftimit të Kuq, lëshuar nga Interpoli për kërkuesin, ai kërkohej për t'u proceduar penalisht.

11. Më 28 Mars 2015, në mbështetje të Nenit 6 të KP, Nenit 287 të Kodit të Procedurës Penale ("KPP") dhe Nenit 38 § 7 të Aktit për Marrëdhëniet Juridiksionale, PP nisi procedime të reja penale ndaj kërkuesit për kryerjen e vrasjes me paramendim, ne bashkëpunim, sipas Nenit 78/1 dhe 25 të KP. Në po të njëjtën ditë, prokuroria kërkoi autorizimin nga Parlamenti me qëllimin për të urdhëruar arrestimin e kërkuesit.

12. Më 2 Prill 2015, Parlamenti autorizoi arrestimin e kërkuesit, në mbështetje të kërkesës së PP, të datës 28 Mars 2015.

C. Grupi i tretë i procedimeve penale ndaj kërkuesit

13. Më 1 Prill 2015, në mbështetje të një raporti penal të paraqitur nga Inspektorati i Lartë për Deklarimin dhe Kontrollin e Pasurisë dhe Ndalimin e Konfliktit të Interesit, prokuroria nisi procedimet penale ndaj kërkuesit për pastrimin e produkteve nga një vepër ose aktivitet kriminal dhe për refuzimin për të deklaruar ose për deklarimin e rremë të pasurisë së tij, në kundërshtim me Nenet 287 dhe 257/a të KP. Në po të njëjtën datë, prokuroria vendosi ta bashkojë atë grup procedimesh me grupin e dytë të procedimeve.

14. Më 2 Prill 2015, në mbështetje të autorizimit të Parlamentit, në po të njëjtën ditë (shih më sipër), kërkuesi u ndalua sipas grupit të dytë dhe të tretë të procedimeve penale. Urdhër-arresti i referohej një shkrese nga Drejtoria e Policisë Tiranë, ku deklarohej "zbatimi i masës së sigurimit për arrest shtëpie nuk mund të garantohet plotësisht, për shkak të pozicionit gjeografik të shtëpisë së kërkuesit, sipërfaqes së madhe të shtëpisë, ekzistencës së më shumë se dy portave hyrëse dhe dalëse, si edhe për shkak të ekzistencës së një sërë ndërtesave të ndërtuara pranë dhe rreth shtëpisë".

D. Procedimet gjyqësore në lidhje me ligjshmërinë e ndalimit të kërkuesit, më 2 Prill 2015

1. Procedimet përpara Gjykatës së Lartë

15. Më 2 Prill 2015, prokurori i kërkoi Gjykatës së Lartë të njohë ndalimin e kërkuesit.

16. Më 3 Prill 2015, Gjykata e Lartë vendosi se ndalimi i kërkuesit ishte i ligjshëm. Duke qenë se ai ishte akuzuar për shkelje të dënueshme me jo më pak se dy vjet burgim, ndalimi i tij ishte në përputhje me Nenit 253 të KPP. Kishte prova të arsyeshme për të besuar se ekzistonte rreziku i arratisjes për shkak të veprave për të cilat ishte akuzuar. Kërkuesi ishte deputet, kishte mjete financiare dhe ekzistonte rreziku se ai mund të manipulonte grupin e provave ose t'i fshihej drejtësisë.

17. Në vijim, Gjykata e Lartë se masa e sigurisë së arrestit duhej të ushtrohej në lidhje me Nenet 228-230 të KPP, dhe kjo do të sillte përmbushjen e tre kushteve: së pari,se ekzistonte dyshimi i arsyeshëm, mbështetur në të dhëna, se i pandehuri kishte kryer një krim; së dyti, se faktet që i atribuoheshin të pandehurit përbënin një vepër penale, e cila nuk ishte e parashkruar, sipas parashikimeve të ligjit penal; dhe së treti, se i pandehuri ishte penalisht përgjegjës për veprën penale të pretenduar. Sipas Gjykatës së Lartë, në rastin e kërkuesit, të tre kushtet ishin përmbushur në mënyrë kumulative. Në vijim, arrestimi i kërkuesit respektonte kriteret e parashikuara në Nenin 229 të KPP, dhe po ashtu justifikohej nga nevoja për të parandaluar çdo ndërhyrje të kërkuesit në administrimin e drejtësisë, për shkak të pozicionit të tij publik, dhe nevojës për të parandaluar pasojat e mëtejshme të cilat shkaktoheshin nga vepra penale.

18. Në opinionin e tij kundërshtues, gjyqtari A.B. pohoi se rreziku për t'u arratisur nuk duhet të mbështetet në hamendësime, hipoteza, supozime apo mendime të dyta. Fakti se policia nuk mundi të siguronte arrestin në shtëpi të kërkuesit nuk duhej të ishte përdorur ndaj tij. Prokurori nuk përdori barrën e provës në lidhje me pretendimin se kërkuesi synonte ose do te përpiqej të arratisej. Dosja e çështjes nuk përmbante asnjë provë për rrezikun e arratisjes.

2. Procedimet përpara Gjykatës Kushtetuese

19. Më 26 Maj 2015, kërkuesi apeloi në Gjykatën Kushtetuese. Ai u ankua se prokurori fillimisht duhej të kishte kërkuar autorizimin e Parlamentit për të ndërmarrë një hetim penal ndaj tij, përpara se të kërkonte autorizimin për arrestimin e tij. Në vijim, Parlamenti nuk kishte lëshuar asnjë autorizimin për arrestimin e tij në lidhje me akuzat sipas Neneve 287 dhe 257/a të KP. Procedimet penale të ndërmarra ndaj tij në lidhje me pretendimin për një krim në Belgjikë kishin qenë në shkelje me Konventën Europiane për Transferimin e Procedimeve në Çështjet Penale, sepse autoritetet belge nuk i kishin kërkuar autoriteteve shqiptare të ndërmerrnin procedime ndaj tij.

20. Më 6 Korrik 2015, Gjykata Kushtetuese, e përbërë nga një panel prej tre gjyqtarësh pushoi apelin e kërkuesit. Ajo gjykonte se neni 73 § 2 i Kushtetutës, ndryshuar në vitin 2012, kërkonte autorizimin e Parlamentit për, midis të tjerash, arrestimin e një deputeti, duke qenë se autorizimi i Parlamentit për ndërmarrjen e një hetimi penal ishte shfuqizuar. Masat e sigurisë ndërmarrë ndaj kërkuesit nga Gjykata e Lartë vinin si përgjigje ndaj të gjithë procedimeve penale ndaj tij, duke përfshirë akuzat sipas Neneve 257/a dhe 287 të KP.

3. Procedimet penale ndaj kërkuesit në Belgjikë

21. Më 19 Shkurt 2015, Gjykata Penale Belge e Brabant Wallon vendosi të rihapte procedimet penale ndaj kërkuesit, dhe planifikoi një seancë dëgjimore për t'u mbajtur më 19 tetor 2015.

22. Më 15 Korrik 2015, PP e Shqipërisë dha vendimin se ajo nuk kishte autoritetin për të shqyrtuar një kërkesë nga kërkuesi për të ndjekur seancën e datës 19 Tetor 2015, në Belgjikë.

23. Më 4 Shtator 2015, Gjykata Penale e Brabant Wallon i pezulloi procedimet *sine die*.

E. Ngjarje të reja të lidhura me çështjen

24. Më 25 Shtator 2015, PP vendosi të zgjaste periudhën e hetimeve për tre muaj të tjerë, për shkak të dosjeve voluminoze të dërguara nga Belgjika, në kuadër të ndihmës ligjore të ndërsjelltë, kompleksitetit të çështjes, nevojës për të marrë më shumë njerëz në pyetje, etj. Më 29 Shtator 2015, kërkuesi e kundërshtoi vendimin e PP së datës 25 Shtator 2015, në Gjykatën e Lartë.

25. Më 2 Tetor 2015, kërkuesi paraqiti kërkesën që "masa e sigurisë personale" e ndalimit të ndryshohej në arrest shtëpie. Më datë 12 Tetor 2015, Gjykata e Lartë e kundërshtoi lutjen e kërkuesit. Ajo gjykonte se ekzistonte ende rreziku për arratisje dhe rreziku që kërkuesi të manipulonte mbledhjen e provave.

26. Sipas dosjes së çështjes rezulton se kërkuesi e humbi mandatin e tij si deputet më 20 Tetor 2015. Për këtë arsye, më 17 Dhjetor 2015, Gjykata e Lartë, me kërkesën e PP, vendosi ta pushonte çështjen, duke nënvizuar se kompetenca për shqyrtimin e masës së sigurimit personal i takon gjykatës, e cila shqyrton themelin e çështjes.

27. Më 26 Prill 2016, Gjykata e Rrethit Tiranë vendosi që kërkuesi duhej të qëndronte në arrest. Më 3 maj 2016, kërkuesi e kundërshtoi vendimin e Gjykatës së Rrethit Tiranë. Gjykata nuk është informuar për ndonjë rezultat të këtyre procedimeve.

II. LIGJI PËRKATËS I BRENDSHËM

A. Akuzat penale ndaj kërkuesit

28. Neni 78 i Kodit Penal ("KP") parashikon veprën e vrasjes me paramendim, e cila dënohet me pesëmbëdhjetë deri në njëzet e pesë vite burgim.

29. Neni 257/a i KP e konsideron shkelje veprimin e personave, të cilët janë nën detyrimin ligjor për të deklaruar pasurinë e tyre, or që refuzojnë ta bëjnë një deklarim të tillë, ose nuk mund ta bëjnë një gjë të tillë, japin një deklaratë të rreme ose fshihnin pasurinë. Vepra është e dënueshme me gjobë ose deri në tre vite burgim.

30. Neni 287 i KP parashikon veprën e pastrimit të produkteve të një vepre ose aktiviteti penal, një vepër e cila dënohet nga pesë deri në 10 vjet burgim.

31. Neni 305 i KP parashikon se kallëzimi i rremë i një krimi është i dënueshëm me një gjobë ose deri në pesë vjet burgim. Neni 305/a i KP parashikon se vepra e dhënies së një deklarate të rreme përpara një prokurori është e dënueshme me një gjobë ose deri në një vit burgim. Neni 312/a i KP parashikon se kërcënimi i një personi për marrjen, *inter alia,* e deklaratave të rreme, dëshmisë, një përkthimi ose raportin e një eksperti, dënohet nga një deri në 4 vite burgim.

B. Arrestimi i një deputeti

32. Neni 73 § 2 i Kushtetutës, i ndryshuar, parashikon se autorizimi i Parlamentit, midis të tjerash, kërkohet përpara se të urdhërohet arresti i një deputeti ose privimi i tij nga liria. Neni 141 i Kushtetutës parashikon se Gjykata e Lartë ka juridiksionin fillestar, në shqyrtimin e akuzave penale ndaj një deputeti. Neni 28 § 2 i Kushtetutës parashikon se cilido person, të

cilit i është privuar liria, duhet, brenda dyzet e tetë orëve, të dërgohet përpara një gjyqtari, i cili do të vendosë për ligjshmërinë e arrestimit ose të ndalimit të tij.

33. Neni 289 § 1 i Kodit të Procedurës Penale ("KPP"), në periudhën konkrete, parashikonte se:

"Neni 289
Ndalimi për të vepruar

1. Arrestimi, lëshimi i masave të sigurimit personal, kërkimet, kontrolli i personit, identifikimi, përballja dhe përgjimi i bashkëbisedimeve ose i komunikimit të personit për të cilin kërkohet autorizim, nuk lejohet deri në lëshimin e autorizimit për procedim penal. Ai mund të merret në pyetje vetëm nëse ai bën një kërkesë për një gjë të tillë.

C. Masat e sigurisë personale

34. Sipas Nenit 228 § 1 të KPP, masa e sigurimit personal mund të jepet, nëse, sipas provave, ekziston dyshimi i arsyeshëm se një i akuzuar ka kryer një krim. Sipas Nenit 228 § 2 të KPP, nuk vendoset asnjë masë sigurimi , kur ka arsye për shfajësim ose kur vepra penale ndalon së ekzistuari. Sipas Nenit 228 § 3 të KPP, masat e sigurimit vendosen kur: (a) ekzistojnë shkaqe të rëndësishme, të cilat vënë në rrezik marrjen ose vërtetësinë e provës; (b) i pandehuri është larguar, ose ekziston rreziku që ai të largohet; c) kur për shkak të rrethanave të faktit dhe personalitetit të të pandehurit ka rrezik që ai të kryejë krime të rënda ose të të njëjtit lloj me atë për të cilin procedohet.

35. Sipas nenit 229 § 1 të KPP, në caktimin e masave të sigurimit, gjykata mban parasysh përshtatshmërinë e secilës prej tyre me shkallën e nevojave të sigurimit, që duhen marrë në rastin konkret. Sipas Nenit 229/2 të KPP, gjykata duhet ët mbajë parasysh edhe peshën e veprës penale, kohëzgjatjen e saj, ndëshkimin e parashikuar, përsëritjen, si edhe rrethanat lehtësuese dhe shtrënguese.

36. Neni 230 § 1 i KPP parashikon se KPP përcakton se arresti në burg mund të ushtrohet në rast se asnjë masë tjetër sigurimi nuk është e përshtatshme për shkak të rrezikshmërisë së veçantë të veprës dhe të pandehurit.

37. Sipas Neni 232 të KPP, gjykata mund të urdhërojë, midis të tjerash, arrestin në shtëpi ose arrestimi i një të dyshuari në paraburgim si masë sigurimi.

38. Neni 253 § 1 i KPP parashikon se Kur ka shkaqe të bazuara për të menduar se ka rrezik ikjeje, prokurori urdhëron ndalimin e personit që dyshohet për një krim, për të cilin ligji cakton dënimin me burgim jo më të ulët në maksimum se katër vjet.

39. Prokurori do të kërkojë njohjen e ligjshmërisë së arrestimit ose ndalimit të nj të dyshuari, në përputhje me Nenin 258 të KPP. Sipas Nenit 259 § 1 të KPP, seanca dëgjimore në lidhje me njohjen e ligjshmërisë së arrestit duhet të ndodhë në prani të prokurorit dhe avokatit të të dyshuarit. Gjykata dëgjon të dyja palët dhe shqyrton provat e paraqitur tek ajo

(Neni 259 § 2 i KPP). Nëse gjykata i vlerëson provat si të ligjshme, ajo e njeh atë. vendimi i gjykatës mund të apelohet në një gjykatë më të lartë (Ndeni 259 § 3 i KPP).

D. Transferimi i procedimeve

40. Konventa Europiane për Transferimin e Procedime në Çështjet Penale ("Konventa e Transferimit") hyri në fuqi për Shqipërinë më 5 Korrik 2000 dhe për Belgjikën më 15 Maj 1972. Sipas kësaj Konvente, çdo Palë mund t'i kërkojë Palës tjetër të ndërmarrë procedime kundër një të dyshuari në vend të saj (Neni 6). Një kërkesë e tillë mund të bëhet: nëse i dyshuari është banues në shtetin dënues, ose nëse ai/ajo është shtetas i atij Shteti; nëse i dyshuari po i nënshtrohet ose do t'i nënshtrohet një dënimi, i cili përfshin privimin e lirisë në shtetin dënues; ose nëse po ndërmerren procedime për të njëjtat shkelje ose për shkelje të tjera ndaj të dyshuarit në Shtetin dënues (Neni 8). Procedimet nuk mund të ndërmerren në Shtetin dënues, në rast se vepra, për të cilën janë kërkuar procedimet, nuk është një vepër në territorin e tij, dhe kur, nën këto rrethana, krimineli do t'i nënshtrohej sanksioneve sipas ligjit të tij, gjithashtu (Neni 7).

41. Neni 6 i KP parashikon se ligji penal shqiptar zbatohet për një shtetas shqiptar, i cili ka kryer një vepër në territorin e një vendi tjetër, në rast se ajo vepër është e dënueshme sipas ligjit shqiptar dhe nëse një gjykatë e huaj nuk ka dhënë një vendim të formës së prerë.

42. Sipas Aktit për Marrëdhëniet Juridiksionale (Ligji nr. 10193, i datës 3 Dhjetor 2009), një urdhër-arresti ndërkombëtar transmetohet nga Interpol Tirana tek Ministria e Drejtësisë, e cila e transmeton atë tek PP (seksioni 38 § 1-3). Në rast se PP nuk procedon me ndalimin e të dyshuarit, ajo e hedh informacionin në urdhër-arrest në regjistrin e njoftimeve për veprat penale, me qëllimin për të ndërmarrë procedime penale. Ministria e Drejtësisë njoftohet për atë vendim (seksioni 38 § 7).

LIGJI

I. SHKELJE E PRETENDUAR E NENIT 5 § 1 (c) TË KONVENTËS

43. Kërkuesi u ankua se arrestimi i tij, për grupin e tretë të procedimeve penale shkel Nenin 5 § 1 (c) të Konventës, i cili parashikon si më poshtë:

"1. Çdokush ka të drejtën e lirisë e të sigurisë personale. Askujt nuk mund t'i hiqet liria, me përjashtim të rasteve që vijojnë dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj:

...

c) kur është arrestuar dhe paraburgosur për t'u çuar përpara autoritetit gjyqësor kompetent, kur ka arsye të besueshme për të dyshuar se ai ka kryer një vepër penale ose kur ka motive të arsyeshme për të besuar se është e nevojshme që të pengohet të kryejë një vepër penale ose të largohet pas kryerjes së saj [.]"

44. Qeveria e kundërshtoi atë.

A. Pranueshmëria

45. Qeveria parashtroi se ankesat e kërkuesit në lidhje me rezultatin e çështjes, dhe se duke paraqitur kërkesën në Gjykatë, ai e konsideronte Gjykatën si një gjykatë e shkallës së katërt. Gjithashtu, Qeveria parashtroi se kërkuesi nuk kishte statusin e viktimës dhe se ankesa e tij duhet të konsiderohet si abuzim ndaj procesit. Së fundmi, Qeveria parashtroi se ankesa e kërkuesit nuk kishte asnjë cilësi të themelit, dhe për këtë arsye, Gjykata duhet ta rrëzojë atë si të paprovuar dhe dukshëm të pabazuar në fakte.

46. Kërkuesi i kundërshtoi vërejtjet e Qeverisë dhe parashtroi se ankesa e tij ishte e pranueshme.

47. Gjykata vëren se kërkuesi u arrestua më 26 Mars 2015, pas dhënies së autorizimit nga Parlamenti në lidhje me grupin e parë të procedimeve kundër tij. Në vijim, Gjykata vëren se autorizimi i Parlamentit është kërkuar edhe në kuadër të grupit të dytë të procedimeve penale dhe është lëshuar më 2 Prill 2015, dhe se më 1 Prill 2015, prokuroria vendosi të bashkonte grupin e tretë të procedimeve penale me grupin e dytë të procedimeve penale ndaj kërkuesit. Sipas parashtrimeve të palëve, Gjykata konstaton se ankesa e kërkuesit ngrinte probleme serioze në lidhje me faktin dhe ligjin për sa i përket ligjshmërisë së arrestimit të kërkuesit, në lidhje me grupin e tretë të procedimeve penale sipas Konventës, përcaktimi i së cilës kërkon një shqyrtim të themelit. Për arsyet e parashtruara më poshtë, Gjykata konstaton se kërkesa për grupin e tretë të procedimeve penale nuk është dukshëm e pambështetur në fakte, sipas Nenit 35 §§ 3 (a) të Konventës. Në vijim, ajo vëren se kërkesa nuk është e papranueshme për ndonjë shkak tjetër. Për këtë arsye, ajo duhet të deklarohet e pranueshme.

B. Themeli

1. Parashtrimet e palëve

48. Kërkuesi pretendonte se arrestimi i tij për akuzat mbështetur në Nenet 257/a dhe 287 të KP, kishte qenë i paligjshëm. Në përputhje me Nenin 73 § 2 të Kushtetutës, autorizimi i Parlamentit ishte i nevojshëm, përpara se të urdhërohej arrestimi i tij. Duke bashkuar grupin e dytë dhe të tretë të procedimeve, PP dhe gjykatat vendase kishin ndërmarrë rolin e Parlamentit. Duke bërë një gjë të tillë, ata kishin vepruar në shkelje të dispozitave kushtetuese.

49. Në vijim, kërkuesi deklaroi se PP nuk kishte kërkuar kurrë autorizimin e Parlamentit për arrestimin e tij në lidhje me akuzat sipas Neneve 257/a dhe 287 të Kodit Penal.

50. Kërkuesi pretendonte se vendimet e gjykatës vendase, të cilat njohnin arrestimin e tij kishin qenë arbitrare. As Gjykata e Lartë dhe as Gjykata Kushtetuese nuk kishin identifikuar faktin se ai ishte arrestuar pa autorizimin paraprak të Parlamentit. Prokurori nuk kishte

mundur të provonte se kishte pasur në të vërtetë një rrezik për arratisje, dhe duke deklaruar se zbatimi i masës arrest shtëpie "nuk mund të sigurohej plotësisht" nuk kishte qenë mjaftueshëm.

51. Qeveria parashtroi se, në përputhje me Kushtetutën, ndryshuar në vitin 2012, Parlamentit nuk i ishte bërë asnjë kërkesë për të lëshuar autorizimin për PP, në mënyrë që të ndërmerrte procedime penale ndaj deputetëve. Një autorizim i tillë paraprak kërkohej, *inter alia,* vetëm për arrestimin ose ndalimin e deputetëve. Në vijim, Qeveria deklaroi se PP kishte vepruar në përputhje me Nenin 5 § 1 (c) të Konventës. Arrestimi i kërkuesit kishte qenë i ligjshëm, duke marrë parasysh faktin se kishte ekzistuar një dyshim i arsyeshëm për rrezikun e arratisjes dhe se kërkuesi ishte akuzuar për vepra penale të dënueshme me të paktën dy vite burgim. Dyshimi i arsyeshëm ishte mbështetur me të dhëna. Në përfundim, sipas Qeverisë, arrestimi i kërkuesit kishte qenë në përputhje të plotë me Nenin 229 të KPP dhe me Nenin 5 § 1 (c) të Konventës.

2. Vlerësimi i Gjykatës

(a) Parime të përgjithshme

52. Gjykata përsërit se Neni 5 § 1 i Konventës përmban një listë shteruese arsyesh të lejueshme për privimin nga liria. Asnjë privim nga liria nuk është i ligjshëm në rast se nuk përfshihet në një nga shkaqet e parashikuara në nënparagrafët (a) deri në (f) të Nenit 5 § 1 (shih për shembull, *Mitrović kundër Serbisë,* nr. 52142/12, § 41, 21 Mars 2017).

53. Gjykata përsërit se autoritetet duhet të respektojnë kërkesat e parashtruara në ligjin e brendshëm, gjatë procedimeve në lidhje me arrestin (shih *Grori kundër Shqipërisë*, nr. 25336/04, § 149, 7 Korrik 2009). Duke qenë se i takon autoriteteve vendase, më konkretisht gjykatave, që të interpretojnë dhe zbatojnë ligjin e brendshëm, përderisa mosrespektimi i ligjit të brendshëm passjellë një shkelje të Konventës sipas Nenit 5 § 1, atëherë, Gjykata mund dhe duhet të ushtrojë një autoritet të caktuar për të shqyrtuar një pajtim të tillë (shih, për shembull *M.S. kundër Kroacisë (nr.2)*, nr. 75450/12, § 141, 19 Shkurt 2015).

(b) Zbatimi i parimeve të përgjithshme të çështjes konkrete

54. Gjykata është e mendimit se problemi qendror në çështjen në fjalë është nëse arrestimi i kërkuesit në lidhje me grupin e tretë të procedimeve penale ishte "i ligjshëm" sipas interpretimit të Nenit 5 § 1, duke përfshirë faktin nëse është zbatuar "në përputhje me një procedurë të parashikuar nga ligji". Gjykata përsërit se Konventa i referohet kryesisht ligjit vendas, por gjithashtu ajo kërkon që çdo masë e cila e privon individin nga liria e tij të jetë në pajtim me qëllimin e Nenit 5, më konkretisht të mbrojë individin nga arbitrariteti (shih, për shembull, *Lukanov kundër Bullgarisë*, 20 Mars 1997, § 41, *Raportet e Gjykimeve dhe Vendimeve* 1997-II, dhe *Creangă kundër Rumanisë* [DHM], nr. 29226/03, Creangă 84, 23 Shkurt 2012).

55. Duke iu rikthyer çështjes në fjalë, Gjykata vëren se kërkuesi u arrestua dhe u vendos në paraburgim më 26 Mars 2015, pas autorizimit të Parlamentit dhënë në lidhje me grupin e parë të procedimeve kundër tij. Gjithashtu, Parlamenti dha autorizimin për arrestimin e kërkuesit në lidhje me grupin e dytë të procedimeve, më 2 prill 2015. Gjykata vëren se kërkuesit iu privua liria më 26 Mars 2015, sepse autorizimi i Parlamentit dhënë me qëllimin për të urdhëruar arrestimin e kërkuesit nuk përmendte akuzat sipas Nenit 257/a dhe 287 të KP. Në të vërtetë, KPP ndërmori procedime penale ndaj kërkuesit në lidhje me grupin e tretë të procedimeve më 1 Prill 2015, dhe në të njëjtën ditë, vendosi të bashkonte grupin e procedimeve me grupin e dytë të procedimeve ndaj kërkuesit. Vendimi i Parlamentit për të dhënë autorizimin për arrestimin e kërkuesit u mor mbështetur në atë kërkesë. Nën këto rrethana, Gjykata pranon se Parlamenti mund të mos jetë informuar se ai u thirr për të vendosur edhe në lidhje me grupin e tretë të procedimeve penale, përveç akuzave, sipas Nenit 78/1 dhe 25 të KP, bë grupin e dytë të procedimeve penale. Megjithatë, Gjykata vëren se edhe pse Parlamenti, në fakt, nuk e dha autorizimin për arrestimin e kërkuesit në lidhje me grupin e tretë të procedimeve, privimi i lirisë së tij gjithsesi ishte i ligjshëm në kuadrin e procedimeve të para dhe të dyta penale. Për këtë arsye, edhe pse autoritetet nuk i kërkuan specifikisht autorizimin e Parlamentit për arrestim, në lidhje me grupin e tretë të procedimeve, ky fakt nuk e bënte arrestimin e kërkuesit të paligjshëm, duke qenë se e gjithë periudha e arrestimit ishte "arrestim i ligjshëm" sipas grupit të parë dhe të dytë të procedimeve, për të cilat Parlamenti kishte dhënë autorizimin e tij (shih, *mutatis mutandis*, *Borisenko kundër Ukrainës*, nr. 25725/02, § 44, 12 Janar 2012, dhe *Porowski kundër Polonisë*, nr. 34458/03, §§ 104-106, 21 Mars 2017).

56. Në këtë mënyrë, në çështjen konkrete është shkelur Neni 5 § 1 i Konventës.

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA, NË MËNYRË UNANIME,

1. *E shpall* kërkesën të pranueshme;
2. *Gjykon* se nuk ka pasur shkelje të Nenit 5 § 1 të Konventës.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim, më datë 18 Shtator 2018, bazuar në Rregullin 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullores së Gjykatës.

Stanley Naismith
Kryesekretar

Robert Spano
Kryetar

Shërbimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministére de la Justice de la République d'Albanie
Republic of Albania, Ministry of Justice, Official Translations Service

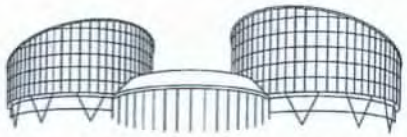

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECOND SECTION

CASE OF FRROKU v. ALBANIA

(Application no. 47403/15)

JUDGMENT

STRASBOURG

18 September 2018

FINAL

18/12/2018

This judgment has become final under Article 44 § 2 of the Convention. It may be subject to editorial revision.

In the case of Frroku v. Albania,

The European Court of Human Rights (Second Section), sitting as a Chamber composed of:

Robert Spano, *President,*
Ledi Bianku,
Işıl Karakaş,
Valeriu Griţco,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Ivana Jelić, *judges,*

and Stanley Naismith, *Section Registrar,*

Having deliberated in private on 28 August 2018,

Delivers the following judgment, which was adopted on that date:

PROCEDURE

1. The case originated in an application (no. 47403/15) against the Republic of Albania lodged with the Court under Article 34 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms ("the Convention") by an Albanian national, Mr Mark Frroku ("the applicant"), on 22 September 2015.

2. The applicant was represented by Mr T. Prendi, a lawyer practising in Tirana. The Albanian Government ("the Government") were represented by their Agent, Ms A. Hicka of the State Advocate's Office.

3. The applicant alleged that his detention in relation to charges under Articles 257/a and 287 of the Criminal Code was unlawful.

4. On 5 February 2016 the complaint concerning the unlawfulness of his detention in relation to charges under Articles 257/a and 287 of the Criminal Code was communicated to the Government and the remainder of the application was declared inadmissible pursuant to Rule 54 § 3 of the Rules of Court.

THE FACTS

I. THE CIRCUMSTANCES OF THE CASE

5. The applicant was born in 1972 and lives in Albania. He was a Member of Parliament from 2013 until 20 October 2015.

A. First set of criminal proceedings against the applicant

6. On 20 March 2015 the General Prosecutor's Office ("the GPO") initiated criminal proceedings against the applicant for making a false report of a crime and false statements before a prosecutor and for threatening people in order to obtain false statements in breach of Articles 305, 305/a and 312/a of the Criminal Code ("the CC").

7. Having regard to his parliamentary immunity, on 26 March 2015 Parliament authorised the applicant's arrest. As a result, on the same day the GPO ordered his arrest, which was carried out with immediate effect.

8. On 27 March 2015 the GPO asked the Supreme Court to validate the applicant's arrest.

9. On 28 March 2015 the Supreme Court found that the GPO had complied with domestic law in ordering the applicant's arrest, since it had obtained Parliament's prior authorisation in accordance with Article 73 § 2 of the Constitution. The applicant had been charged with a number of offences. Given his public office, his financial situation, the possibility that he could tamper with evidence, and information obtained from the Belgian authorities about his alleged involvement in the commission of a crime in Belgium, there was reasonable suspicion that he might flee. The Supreme Court thus considered that the applicant's deprivation of liberty was lawful. As to the security measure to be imposed on the applicant, the Supreme Court ordered his placement under house arrest.

B. Second set of criminal proceedings against the applicant

10. On 27 March 2015 the Interpol office in Tirana ("Interpol Tirana") informed the GPO of the existence of an international arrest warrant against the applicant. The warrant, no. B1/07 OPC, had been issued on 3 December 2014 by the Belgian prosecutor's office at the Brussels Court of Appeal, in connection with the criminal offence of premeditated murder committed in collusion with others. It appears from the case file that, according to a Red Notice issued by Interpol in respect of the applicant, he was wanted for prosecution purposes.

11. On 28 March 2015, relying on Article 6 of the CC, Article 287 of the Code of Criminal Procedure ("the CCP") and Article 38 § 7 of the Jurisdictional Relations Act, the GPO initiated fresh criminal proceedings against the applicant for committing premeditated murder in collusion with others under Article 78/1 and 25 of the CC. On the same day the prosecutor's office requested authorisation from Parliament with a view to ordering the applicant's arrest.

12. On 2 April 2015 Parliament authorised the applicant's arrest, in line with the GPO's request of 28 March 2015.

C. Third set of criminal proceedings against the applicant

13. On 1 April 2015, relying on a criminal report filed by the High Inspectorate for the Declaration and Audit of Assets and the Prevention of Conflicts of Interest, the prosecutor's office initiated criminal proceedings against the applicant for laundering the proceeds from a criminal offence or activity and refusing to state or falsely stating what his possessions were in breach of Articles 287 and 257/a of the CC. On the same date the prosecutor's office decided to join that set of proceedings to the second set of proceedings.

14. On 2 April 2015, following Parliament's authorisation on the same day (see above), the applicant was detained in connection with the second and third set of criminal proceedings. The arrest warrant referred to a letter from the Tirana Police Directorate stating "the enforcement of the security measure of house arrest cannot be entirely guaranteed, on account of the geographical position of the applicant's house, the large surface area of the house, the existence of more than two entry and exit gates, and the existence of numerous buildings constructed adjacent to and around the house".

D. Judicial proceedings concerning the lawfulness of the applicant's detention on 2 April 2015

1. Proceedings before the Supreme Court

15. On 2 April 2015 the prosecutor asked the Supreme Court to validate the applicant's detention.

16. On 3 April 2015 the Supreme Court decided that the applicant's detention was lawful. Since he had been charged with offences punishable by no less than two years' imprisonment, his detention was in compliance with Article 253 of the CCP. There were reasonable grounds to believe that there was a risk of flight on account of the offences with which he was charged. The applicant was a member of parliament, he had financial means, and there was a risk that he might tamper with the collection of evidence or abscond from justice.

17. The Supreme Court further stated that the security measure of detention (*arrest*) should be imposed in accordance with Articles 228-230 of the CCP, and this entailed the fulfilment of three conditions: firstly, that there was a reasonable suspicion, based on evidence, that the accused had committed a crime; secondly, that the facts attributed to the accused constituted a criminal offence which had not become time-barred, as provided for by the criminal law; and thirdly, that the accused was criminally responsible for the alleged criminal offence. In the Supreme Court's view, all three conditions had been cumulatively fulfilled in the applicant's case. Further, the applicant's detention complied with the criteria laid down in Article 229 of the CCP, and would also be justified by

the need to prevent any interference by the applicant in the administration of justice because of his public office, and the need to prevent further consequences resulting from the offence.

18. In his dissenting opinion, Judge A.B. stated that a risk of flight should not rest on assumptions, hypotheses, suppositions or second guesses. The fact that the police could not secure the applicant's house arrest should not have been held against him. The prosecutor had not discharged the burden of proof in relation to the assertion that the applicant intended or would attempt to flee. The case file did not contain evidence of any risk of flight.

2. Proceedings before the Constitutional Court

19. On 26 May 2015 the applicant appealed to the Constitutional Court. He complained that the prosecutor should firstly have sought Parliament's authorisation to institute a criminal investigation against him before seeking authorisation for his arrest. Further, no authorisation for his arrest had been given by Parliament in relation to the charges under Articles 287 and 257/a of the CC. The criminal proceedings initiated against him in relation to the alleged crime in Belgium had been in breach of the European Convention on the Transfer of Proceedings in Criminal Matters, because the Belgian authorities had not asked the Albanian authorities to initiate any proceedings against him.

20. On 6 July 2015 the Constitutional Court, composed of a bench of three judges, dismissed the applicant's appeal. It reasoned that Article 73 § 2 of the Constitution, as amended in 2012, required Parliament's authorisation for, amongst other things, the arrest of a member of parliament, Parliament's authorisation for the institution of a criminal investigation having been repealed. The security measures imposed on the applicant by the Supreme Court had been in response to all the criminal proceedings initiated against him, including the charges under Articles 257/a and 287 of the CC.

3. Criminal proceedings against the applicant in Belgium

21. On 19 February 2015 the Belgian Assize Court of Brabant Wallon decided to reopen the criminal proceedings against the applicant, and scheduled a hearing for 19 October 2015.

22. On 15 July 2015 the Albanian GPO decided that it did not have the authority to examine a request by the applicant to attend the hearing of 19 October 2015 in Belgium.

23. On 4 September 2015 the Assize Court of Brabant Wallon adjourned the proceedings *sine die*.

E. New related events

24. On 25 September 2015 the GPO decided to extend the period of investigation for three more months, on account of the voluminous files received from Belgium in the framework of mutual legal assistance, the complexity of the case, the need to question more people, and so on. On 29 September 2015 the applicant challenged the GPO's decision of 25 September 2015 before the Supreme Court.

25. On 2 October 2015 the applicant asked for the "personal security measure" of detention to be changed to house arrest. On 12 October 2015 the Supreme Court rejected the applicant's request. It reasoned that there was still a risk of flight and a risk of the applicant tampering with the collection of evidence.

26. It appears from the case file that the applicant lost his mandate as a Member of Parliament on 20 October 2015. Therefore, on 17 December 2015 the Supreme Court, at the GPO's request, decided to dismiss the case, noting that the competence to review the personal security measure lay with the court examining the merits of the case.

27. On 26 April 2016 the Tirana District Court decided that the applicant should remain in detention. On 3 May 2016 the applicant challenged the Tirana District Court's decision of 26 April 2016. The Court has not been informed of any outcome in those proceedings.

II. RELEVANT DOMESTIC LAW

A. Criminal charges against the applicant

28. Article 78 of the Criminal Code ("the CC") provides for the offence of premeditated murder, which is punishable by fifteen to twenty-five years' imprisonment.

29. Article 257/a of the CC makes it an offence for persons who are under a legal obligation to state what their property is to refuse to make such a statement, to fail to do so, to make a false statement, or to conceal property. The offence is punishable by a fine or by up to three years' imprisonment.

30. Article 287 of the CC makes provision for the offence of laundering the proceeds from a criminal offence or activity, an offence which is punishable by five to ten years' imprisonment.

31. Article 305 of the CC provides that falsely reporting a crime is punishable by a fine or by up to five years' imprisonment. Article 305/a of the CC provides that the offence of making false statements before a prosecutor is punishable by a fine or by up to one year's imprisonment. Article 312/a of the CC provides that threatening a person to obtain,

inter alia, false statements, testimony, a translation or an expert's report is punishable by one to four years' imprisonment.

B. Arrest of a member of parliament

32. Article 73 § 2 of the Constitution, as amended, provides that Parliament's authorisation, amongst other things, is required prior to ordering a member of parliament's arrest or his deprivation of liberty. Article 141 of the Constitution states that the Supreme Court has original *(fillestar)* jurisdiction when examining criminal charges against a member of parliament. Article 28 § 2 of the Constitution states that any person who has been deprived of his liberty should, within forty-eight hours, be taken to a judge, who will decide on the lawfulness of his arrest or detention.

33. Article 289 § 1 of the Code of Criminal Procedure ("the CCP"), at the time, provided that:

"Article 289

Prohibition to take action

1. Detention, issuing of personal security measures, searches, examination of person, identification, confrontation and interception of conversations or communication of the person for whom the authorisation is required, is not permitted until the authorisation to prosecute is issued. He may be questioned only if he makes a request for that."

C. Personal security measures

34. Under Article 228 § 1 of the CCP, a personal security measure (*masë sigurimi personal*) may be imposed if, on the basis of evidence, there is a reasonable suspicion that an accused has committed a crime. Under Article 228 § 2 of the CCP, no security measures may be imposed when there are grounds for exculpation or when the criminal offence ceases to exist. Under Article 228 § 3 of the CCP, security measures are imposed when: (a) there are important reasons which would endanger the collection or authenticity (*vërtetësinë*) of evidence; (b) the accused has absconded or there is a risk of flight; (c) there is a danger that the accused, owing to factual circumstances or his personality, may commit serious crimes or other offences similar to the one with which he or she has been charged.

35. Under Article 229 § 1 of the CCP, in ordering a security measure, a court considers its appropriateness and the degree of security necessary in a case. In accordance with Article 229 § 2 of the CCP, the court should also consider the severity of the offence, its duration, the penalty envisaged, recidivism, as well as mitigating or aggravating circumstances.

36. Article 230 § 1 of the CCP states that placement in a detention facility may be ordered if no other security measure is appropriate owing to the particular danger posed by the offence and the accused.

37. Under Article 232 of the CCP, the court may order, amongst other things, house arrest or detention of a suspect in a pre-trial detention facility as a security measure.

38. Article 253 § 1 of the CCP provides that when there are reasonable grounds to believe that there is a risk of flight, the prosecutor shall order the detention of a person suspected of having committed a crime punishable by a prison term of not less than four years.

39. The prosecutor shall seek validation of the lawfulness of a suspect's arrest or detention, in accordance with Article 258 of the CCP. Under Article 259 § 1 of the CCP, the hearing concerning the validation of the lawfulness of the detention should take place in the presence of the prosecutor and the suspect's lawyer. The court hears both parties and examines the evidence submitted to it (Article 259 § 2 of the CCP). If the court deems the detention to be lawful, it validates it. The court's decision may be appealed against to a higher court (Article 259 § 3 of the CCP).

D. Transfer of proceedings

1. The European Convention on the Transfer of Proceedings in Criminal Matters

40. The European Convention on the Transfer of Proceedings in Criminal Matters ("the Transfer Convention") entered into force in respect of Albania on 5 July 2000 and in respect of Belgium on 15 May 1972. Under this Convention, any Party may request another Party to take proceedings against a suspected person in its stead (Article 6). Such a request may be made: if the suspected person is normally resident in the requested State or he/she is a national of that State; if the suspected person is undergoing or is to undergo a sentence involving deprivation of liberty in the requested State; or if proceedings for the same or other offences are being taken against the suspected person in the requested State (Article 8). Proceedings may not be taken in the requested State unless the offence in respect of which the proceedings are requested would be an offence if committed in its territory and when, under these circumstances, the offender would be liable to sanction under its own law also (Article 7).

2. Domestic Implementation

41. Article 6 of the CC states that Albanian criminal law applies to an Albanian national who has committed an offence in the territory of another country, provided that the offence is punishable under Albanian law and that no final decision has been given by a foreign court.

42. In accordance with the Jurisdiction Relations Act (Law no. 10193 dated 3 December 2009), an international arrest warrant is transmitted by Interpol Tirana to the Ministry of Justice, which forwards it to the GPO

(section 38 §§ 1-3). Should the GPO not proceed with the detention of the suspect and the extradition procedure, it enters the information contained in the warrant into the register of the notification of criminal offences, with a view to instituting criminal proceedings. The Ministry of Justice is notified of that decision (section 38 § 7).

THE LAW

I. ALLEGED VIOLATION OF ARTICLE 5 § 1 (c) OF THE CONVENTION

43. The applicant complained that his detention in relation to the third set of criminal proceedings had violated Article 5 § 1 (c) of the Convention, which reads as follows:

> "1. Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be deprived of his liberty save in the following cases and in accordance with a procedure prescribed by law:
>
> ...
>
> (c) the lawful arrest or detention of a person effected for the purpose of bringing him before the competent legal authority on reasonable suspicion of having committed an offence or when it is reasonably considered necessary to prevent his committing an offence or fleeing after having done so[.]"

44. The Government disputed this.

A. Admissibility

45. The Government submitted that the applicant's complaints related to the outcome of the case, and that by lodging an application with the Court, he was considering the Court to be a fourth-instance court. Further, they submitted that the applicant lacked victim status and that his complaint should be considered an abuse of process. Lastly, the Government submitted that the applicant's complaint lacked any merits and that the Court should therefore reject it as unsubstantiated and manifestly ill-founded.

46. The applicant contested the Government's observations and submitted that his complaint was admissible.

47. The Court notes that the applicant was placed in detention on 26 March 2015 following the authorisation provided by Parliament in the course of the first set of criminal proceedings against him. The Court further observes that Parliament's authorisation was sought also in the framework of the second set of criminal proceedings and was granted on 2 April 2015, and that on 1 April 2015 the office of the prosecutor decided to join the

third set of criminal proceedings to the second set of criminal proceedings against the applicant. In the light of the parties' submissions, the Court finds that the applicant's complaint raises serious issues of fact and law as regards the lawfulness of the applicant's detention in respect of the third set of criminal proceedings under the Convention, the determination of which requires an examination of the merits. For the reasons set out below, the Court finds that the application with regard to the third set of criminal proceedings is not manifestly ill-founded within the meaning of Article 35 § 3 (a) of the Convention. It further notes that it is not inadmissible on any other grounds. It must therefore be declared admissible.

B. Merits

1. The parties' submissions

48. The applicant claimed that his detention in relation to the charges under Articles 257/a and 287 of the CC had been unlawful. In accordance with Article 73 § 2 of the Constitution, the authorisation of Parliament was necessary before ordering his arrest. By joining the second and the third set of proceedings, the GPO and the domestic courts had taken on the role of Parliament. By doing so, they had acted in breach of the constitutional provisions.

49. Further, the applicant stated that the GPO had never requested Parliament's authorisation for his arrest in relation to the charges under Articles 257/a and 287 of the Criminal Code.

50. The applicant claimed that the domestic court decisions validating his detention had been arbitrary. Neither the Supreme Court nor the Constitutional Court had identified the fact that he had been placed in detention without prior authorisation from Parliament. The prosecutor had failed to prove that there had indeed been a risk of flight, and stating that the enforcement of house arrest "could not be entirely secured" had not been sufficient.

51. The Government submitted that, in accordance with the Constitution, as amended in 2012, there had been no requirement for Parliament to issue authorisation for the GPO to institute criminal proceedings against members of parliament. Such prior authorisation was only required for, *inter alia*, placing members of parliament under arrest or in detention. Further, the Government stated that the GPO had acted in compliance with Article 5 § 1 (c) of the Convention. The arrest of the applicant had been lawful, considering that there had been a reasonable suspicion of a risk of flight and that the applicant had been charged with criminal offences punishable by at least two years' imprisonment. The reasonable suspicion had been supported by evidence. In conclusion, according to the Government, the applicant's placement under arrest had been in full

compliance with Article 229 of the CPC and Article 5 § 1 (c) of the Convention.

2. The Court's assessment

(a) General principles

52. The Court reiterates that Article 5 § 1 of the Convention contains an exhaustive list of permissible grounds for the deprivation of liberty. No deprivation of liberty will be lawful unless it falls within one of the grounds set out in sub-paragraphs (a) to (f) of Article 5 § 1 (see, for example, *Mitrović v. Serbia*, no. 52142/12, § 41, 21 March 2017).

53. The Court further reiterates that the authorities must also conform to the requirements imposed by domestic law in proceedings concerning detention (see *Grori v. Albania*, no. 25336/04, § 149, 7 July 2009). While it is for the national authorities, notably the courts, to interpret and apply domestic law, since a failure to comply with domestic law entails a breach of the Convention under Article 5 § 1, it follows that the Court can, and should, exercise a certain power of review of such compliance (see, for example, *M.S. v. Croatia (no. 2)*, no. 75450/12, § 141, 19 February 2015).

(b) Application of the general principles to the present case

54. The Court is of the view that the central issue in the case under consideration is whether the applicant's detention in relation to the third set of criminal proceedings was "lawful" within the meaning of Article 5 § 1, including whether it was effected "in accordance with a procedure prescribed by law". The Court reiterates that the Convention refers essentially to national law, but it also requires that any measure depriving the individual of his liberty be compatible with the purpose of Article 5, namely to protect the individual from arbitrariness (see, for example, *Lukanov v. Bulgaria*, 20 March 1997, § 41, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-II, and *Creangă v. Romania* [GC], no. 29226/03, § 84, 23 February 2012).

55. Turning to the present case, the Court notes that the applicant was arrested and placed in detention on 26 March 2015 following Parliament's authorisation given in relation to the first set of proceedings against him. In addition, Parliament gave authorisation to arrest the applicant in relation to the second set of proceedings on 2 April 2015. The Court observes that the applicant was deprived of his liberty as of 26 March 2015 and that he was thereafter in detention in relation to the first and second sets of proceedings. The Court notes that the GPO's request of 28 March 2015 for Parliament's authorisation with a view to ordering the applicant's arrest did not mention the charges under Article 257/a and 287 of the CC. Indeed, the GPO initiated the criminal proceedings against the applicant in relation to the third set of proceedings only on 1 April 2015, and on the same day decided

to join that set of proceedings to the second set of proceedings against the applicant. Parliament's decision to grant authorisation to detain the applicant was taken on the basis of that request. In these circumstances, the Court accepts that Parliament may not have been informed that it was called on to decide also in relation to the third set of criminal proceedings, in addition to the charges under Article 78/1 and 25 of the CC in the second set of criminal proceedings. The Court observes, however, that although Parliament did not in fact give authorisation for the applicant's detention in relation to the third set of proceedings, the deprivation of his liberty was nonetheless lawful in the framework of the first and second criminal proceedings. Thus, although the authorities failed to specifically request Parliament's authorisation for arrest in relation to the third set of proceedings, that failure did not render the applicant's detention unlawful, since the entire period of detention was "lawful detention" on the basis of the first and second sets of criminal proceedings, in relation to which the Parliament had given its authorisation (see, *mutatis mutandis*, *Borisenko v. Ukraine*, no. 25725/02, § 44, 12 January 2012, and *Porowski v. Poland*, no. 34458/03, §§ 104-106, 21 March 2017).

56. Accordingly, there has been no violation of Article 5 § 1 of the Convention in the present case.

FOR THESE REASONS, THE COURT, UNANIMOUSLY,

1. *Declares* the application admissible;

2. *Holds* that there has been no violation of Article 5 § 1 of the Convention.

Done in English, and notified in writing on 18 September 2018, pursuant to Rule 77 §§ 2 and 3 of the Rules of Court.

Stanley Naismith
Registrar

Robert Spano
President

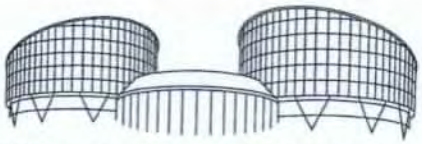

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SEKSIONI I DYTË

ÇËSHTJA KAREMANI KUNDËR SHQIPËRISË

(Kërkesa nr. 48717/08)

VENDIM

STRASBURG

25 Shtator 2018

Ky vendim është bërë i formës së prerë, por ai mund të bëhet objekt i rishikimit redaktues.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Në çështjen Karemani kundër Shqipërisë,

Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Dytë), e mbledhur si një Komision i përbërë nga:

Jon Fridrik Kjølbro, *Kryetar,*
Ledi Bianku,
Ivana Jelić, *gjyqtarë,*
dhe Hasan Bakırcı, *Nënsekretar Seksioni,*

Pasi diskutuan me dyer të mbyllura më datë 4 shtator 2018,

Shpall vendimin më poshtë, i cili u miratua në po atë datë:

PROCEDURA:

1. Çështja filloi me një kërkesë (nr. 48717/08) kundër Republikës së Shqipërisë paraqitur në Gjykatë, më 29 Shtator 2008, sipas Nenit 34, të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore ("Konventa"), nga një shtetas shqiptar, Z. Gazmir Karemani ("kërkuesi").

2. Kërkuesi u përfaqësua nga Z. H. Demaj, një avokat i cili ushtron profesionin në Vlorë. Qeveria shqiptare ("Qeveria") u përfaqësua nga Agjenti i saj, në atë kohë, Zj. L. Mandia, nga Avokatura e Shtetit.

3. Kërkuesi u ankua për padrejtësi në procedime, të zhvilluara në mungesë, dhe për shkeljen e të drejtave të tij për mbrojtje.

4. Më datë 26 qershor 2012, kërkesa iu komunikua Qeverisë.

FAKTET

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

5. Kërkuesi ka lindur në vitin 1979. Aktualisht, ai po vuan një dënim me burgim.

6. Më 17 prill 1999, Gjykata e Rrethit Fier ("Gjykata e Rrethit"), në vijim të procedimeve në të cilat kërkuesi nuk mori pjesë, dënoi kërkuesin dhe dy të bashkëpandehurit e tjerë për një sërë veprash të rënda penale. Ajo e dënoi kërkuesin me vdekje, në mungesë.

7. Më 1 qershor 1999, Gjykata e Apelit Vlorë ("Gjykata e Apelit"), në vijim të apelimeve të paraqitura nga dy të bashkëpandehurit e tjerë, la në fuqi vendimin e Gjykatës së Rrethit të datës 17 prill 1999.

8. Më 8 maj 2001, në vijim të apelimeve të paraqitura nga të bashkëpandehurit e kërkuesit, Gjykata e Lartë la në fuqi vendimet e gjykatave më të ulëta. Megjithatë, ajo e dënoi kërkuesin me burgim të përjetshëm.

9. Më 1 dhjetor 2006, kërkuesi u ekstradua në Shqipëri nga Italia. Në po të njëjtën ditë, ai u njoftua për dënimin ndaj tij, në mungesë.

A. Kërkesa për rivendosje në afat të apelimit

10. Më 8 dhjetor 2006, kërkuesi paraqiti një kërkesë në Gjykatën e Rrethit për rivendosje në afat të apelimit.

11. Më 25 janar 2007, Gjykata e Rrethit rrëzoi kërkesën, duke konstatuar se vendimi i Gjykatës së Lartë i datës 8 maj 2001, ishte bërë *res judicata*, dhe se për pasojë, kërkuesi nuk mund të gjykohej për herë të dytë për të njëjtën vepër.

12. Më 8 qeshor 2007 dhe 2 korrik 2010, në vijim të apelimeve të kërkuesit, Gjykata e Apelit dhe Gjykata e Lartë, respektivisht, e lanë atë vendim në fuqi.

13. Më 8 qershor 2011, kërkuesi paraqiti një apelim kushtetues ndaj vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 2 korrik 2010. Ai u ankua edhe për padrejtësi në procedime, të zhvilluara në mungesë.

14. Më 21 shtator 2011, Gjykata Kushtetuese, e mbledhur si një trup gjykues i plotë, e kundërshtoi ankesën me shumicë. Ajo konstatoi se ankesa e kërkuesit ndaj vendimit të Gjykatës së Lartë, i datës 2 korrik 2010, ishte dukshëm i pambështetur në fakte. Për sa i përket ankesës së tij për padrejtësi në procedime, *në mungesë*, dhe pushimit të kërkesës së tij për rivendosje në afat të apelimit nga gjykatat vendase, Gjykata Kushtetuese vërejti se kërkuesi nuk ishte ankuar për vendimet e gjykatave vendase të marra në mungesë (shih paragrafët 6-8 më sipër). Më tej, ajo konstatoi se ankesa, në çdo rast, ishte e parashkruar. Po ashtu, ajo arsyetoi se në çështjen konkrete, vendimi i unifikuar i Gjykatës së Lartë nr. 1, i datës 20 janar 2011, ishte i zbatueshëm (shih *Izet Haxhia kundër Shqipërisë*, nr. 34783/06, §§ 28-31, 5 nëntor 2013). Gjithashtu, ajo vërejti se edhe pse apelimet në Gjykatën e Lartë ndaj vendimit të gjykatave më të ulëta ishin paraqitur nga të bashkëpandehurit dhe jo nga kërkuesi, Gjykata e Lartë kishte shqyrtuar dhe ndryshuar vendimet e gjykatave më të ulëta të datës 17 prill dhe 1 qershor 1999, edhe në lidhje me kërkuesin.

B. Procedimet paralele kushtetuese të apelimit

15. Në një datë të papërcaktuar në vitin 2007, kërkuesi paraqiti një apelim kushtetues ndaj vendimit të Gjykatës së Rrethit të datës 17 Prill 1999, ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit të datës 1 qershor 1999 dhe ndaj vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 8 maj 2001, duke u ankuar për dënimin e tij, në mungesë.

16. Më 21 shtator 2007, Gjykata Kushtetuese pushoi apelimin sepse ishte dorëzuar përtej afatit, duke pasur parasysh se afati dy-vjeçar kishte filluar të përllogaritej që prej datës 8 maj 2001. Vendimi iu komunikua avokatit të kërkuesit më 25 shtator 2007.

II. LIGJI DHE PRAKTIKA PËRKATËSE E BRENDSHME

17. Ligji dhe praktika përkatëse e brendshme, në periudhën në fjalë, përshkruhen me detaje tek *Shkalla kundër Shqipërisë*, nr. 26866/05, §§ 28-35, 10 maj 2011, dhe *Izet Haxhia kundër Shqipërisë*, nr. 34783/06, §§ 19-42, 5 nëntor 2013.

18. Kërkuesi, pa u mbështetur në ndonjë Nen specifik, u ankua për padrejtësi në procedime, të mbajtura në mungesë, dhe për shkelje të të drejtave të tij për t'u mbrojtur. Gjithashtu, ai kërkoi rihapjen e procedimeve. Gjykata është e mendimit se ankesat e kërkuesit duhet të shqyrtohen në mbështetje të Nenit 6 §§ 1 dhe 3 (c) të Konventës, i cili parashikon, në pjesët e veta përkatëse, si më poshtë:

"1. Në përcaktimin e ... çdo akuze penale kundër tij, çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, ... nga një gjykatë ...

...

3. Çdo i akuzuar për një vepër penale ka të drejtat minimale të mëposhtme:

...

c) të mbrohet vetë ose të ndihmohet nga një mbrojtës i zgjedhur prej tij ose, në qoftë se ai nuk ka mjete të mjaftueshme për të shpërblyer mbrojtësin, t'i mundësohet ndihma ligjore falas kur këtë e kërkojnë interesat e drejtësisë..."

19. Qeveria kundërshtoi se nuk ishte shkelur asnjë e drejtë e kërkuesit.

A. Pranueshmëria

20. Qeveria parashtroi se kërkesa ishte dorëzuar përtej afatit gjashtë-mujor të parashikuar në Kushtetutë, teksa periudha gjashtë-mujore kishte filluar të përllogaritej që prej datës 25 shtator 2007, kohë në të cilën avokati i kërkuesit ishte informuar për vendimin e Gjykatës Kushtetuese, të datës 21 shtator 2007 (shih paragrafin 16 më sipër).

21. Kërkuesi parashtroi se ai kishte shfrytëzuar të gjitha mjetet e mundshme efikase. Ai kishte paraqitur një kërkesë për apelim përtej afatit dhe një ankesë kushtetuese në Gjykatën Kushtetuese, nga të cilat asnjëra nuk kishte rezultuar efikase.

22. Gjykata vëren se një kundërshtim i tillë ngre pikëpyetje në lidhje me efikasitetin e mjetit të referuar nga Qeveria.

23. Më 21 Shtator 2007, Gjykata Kushtetuese e rrëzoi apelimin e kërkuesit me pretendimin se ishte i parashkruar. Gjykata qëndron në vërejtjen se tek *Izet Haxhia* (cituar më sipër, § 50), ajo gjykoi se përpara datës 26 nëntor 2009, Gjykata Kushtetuese nuk ishte një mjet efikas. Për

këtë arsye, Gjykata duhet të marrë në konsideratë efikasitetin e mjetit të brendshëm, i cili faktikisht u shfrytëzua nga kërkuesi, më konkretisht një kërkesë për rivendosje në afat të apelimit.

24. Gjykata, duke marrë në konsideratë mungesën e konsekuencës në zbatimin e ligjit të brendshëm, në kohën në fjalë (shih *Izet Haxhia*, cituar më sipër §§25-34), për sa i përket kërkesës për rivendosje në afat të apelimit, konstaton se kërkesa për rivendosje në afat të apelimit , në parim, ishte një mjet i përshtatshëm për situatën e kërkuesit dhe efikas në teori. Ajo arrin në përfundimin se një kërkesë për rivendosje në afat të apelimit mund të garantojë një mjet në lidhje me ankesat e tij.

25. Gjykata vëren se kërkuesi e paraqiti kërkesën e tij më 29 shtator 2008. Në atë kohë, procedimet e brendshme për kërkesën për rivendosje në afat të apelimit ishin ende pezull (shih paragrafët 10-14 më sipër). Në momentin kur çështja i ishte komunikuar Qeverisë, më 26 qershor 2012, këto procedime kishin përfunduar. Megjithatë, kërkuesi ishte përballur me një refuzim (shih paragrafin 12 më sipër). Gjykatat vendase arsyetuan se dënimi në mungesë kërkonte zbatimin *res judicata*. Në vendimin e saj të datës 21 shtator 2011, Gjykata Kushtetuese po ashtu gjykoi se përderisa të bashkëpandehurit e tjerë kishin apeluar kundër procedimeve në tërësi, kërkuesi nuk mund të aplikonte për rivendosje në afat të apelimit (shih paragrafin 14 më sipër).

26. Për të gjitha arsyet e mësipërme, Gjykata konstaton se kërkimi konkret ishte dorëzuar brenda periudhës gjashtë-mujore, ndërsa vendimi i formës së prerë ishte marrë të paktën më 2 korrik 2010. Për këtë arsye, Gjykata e rrëzon kundërshtimin e Qeverisë.

27. Gjykata vëren se kërkesa është dukshëm e mbështetur në fakte, sipas kuptimit të Nenit 35 § 3 (a) të Konventës. Më tej, ajo vëren se nuk është i papranueshëm për ndonjë arsye tjetër (shih *Delijorgji kundër Shqipërisë*, nr. 6858/11, §§, 54-55, 28 prill 2015). Për këtë arsye, duhet të deklarohet i pranueshëm.

B. Themeli

28. Kërkuesi parashtroi se procedimet ndaj tij kishin qenë të padrejta, sepse ishin mbajtur në mungesë. As ai dhe as familjarët e tij nuk kishin pasur dijeni për hetimin dhe gjykimin ndaj tij. Ai ishte informuar vetëm kur u ekstradua në Shqipëri. Ai kurrë nuk kishte hequr dorë nga e drejta e tij për t'u paraqitur në gjykatë.

29. Qeveria pretendonte se kërkesa për rivendosje në afat të apelimit ishte deklaruar e papranueshme nga gjykatat vendase. Në vijim, Qeveria theksoi se Gjykata Kushtetuese kishte gjykuar se apelimi kushtetues kishte qenë i parashkruar.

30. Gjykata thekson se parimet e përgjithshme në lidhje me procedimet në mungesë, parashikohen si më poshtë tek *Sejdovic kundër Italisë* ([DHM], nr. 56581/00, §§ 82-95, GJEDNJ 2006-II):

"82. Edhe pse procedimet të cilat mbahen në mungesë të të pandehurit në vetvete nuk janë në papajtueshmëri me Nenin 6 të Konventës, mohimi i drejtësisë gjithsesi, pa dyshim, ndodh në rastin kur një person i dënuar në

mungesë nuk mundet të marrë nga një gjykatë, e cila e ka dëgjuar, një përcaktim të ri të themelit të akuzës, si për ligjin edhe për faktin, në rastin kur nuk është vërtetuar se ai ka hequr dorë nga e drejta e tij për t'u paraqitur dhe për të mbrojtur veten (shih *Colozza*, cituar më sipër, § 29; *Einhorn kundër Francës* (vendim), nr. 71555/01, § 33, GJEDNJ 2001-XI; *Krombach kundër Francës*, nr. 29731/96, § 85, GJEDNJ 2001-II; dhe *Somogyi kundër Italisë*, nr. 67972/01, § GJEDNJ 2004-IV) ose se ai ka pasur për qëllim t'i shpëtojë gjykimit (shih *Medenica*, cituar më sipër, § 55).

83. Konventa i lejon Shteteve Kontraktuale një diskrecion të gjerë në lidhje me zgjedhjen e mjeteve të përllogaritura për të garantuar se sistemet e tyre ligjore janë në përputhje me kërkesat e Nenit 6. Detyra e Gjykatës është të përcaktojë nëse është arritur rezultati i kërkuar nga Konventa. Veçanërisht, mjeti procedural i ofruar nga ligji dhe praktika e brendshme duhet të paraqitet si efikas në rastin kur një person i akuzuar për një vepër penale as nuk ka hequr dorë nga e drejta e tij për t'u paraqitur dhe për të mbrojtur veten, dhe as nuk është përpjekur t'i shpëtojë gjykimit (shih *Somogyi*, cituar më sipër, § 67).

84. Në vijim, Gjykata gjykon se detyra për të garantuar të drejtën e një të pandehuri të jetë i pranishëm në sallën e gjyqit – ose gjatë procedimeve fillestare ose në gjatë rigjykimit – renditet si një nga kërkesat thelbësore të Nenit 6 (shih *Stoichkov kundër Bullgarisë*, nr. 9808/02, § 56, 24 mars 2005). Për këtë arsye, refuzimi për të rihapur procedimet e realizuara në mungesë të të pandehurit, pa asnjë tregues se i pandehuri ka hequr dorë nga e drejta e tij ose e saj për t'u paraqitur në gjykim, është konstatuar të jetë një "mohim flagrant i drejtësisë", duke bërë që procedimet të jenë "dukshëm në kundërshtim me parashikimet e Nenit 6 ose me parimet e përcaktuara në të" (ibid., §§ 54-58).

85. Gjykata gjykon edhe se rihapja e kohës së lejuar për të apeluar ndaj një dënimi në mungesë, në rastin kur të pandehurit i është dhënë e drejta për të ndjekur seancën në gjykatën e apelit dhe për të kërkuar pranimin e provave të reja, ka passjellë mundësinë për një përcaktim të ri faktik dhe ligjor të akuzës penale, kështu që procedimet në tërësi mund të thuhet se kanë qenë të drejta (shih *Jones kundër Mbretërisë së Bashkuar* (vendim), nr. 30900/02, 9 shtator 2003)."

31. Për sa i përket ankesës së kërkuesit për një shkelje të të drejtave të tij për t'u mbrojtur, Gjykata përsërit se garancitë në paragrafin 3 të Nenit 6 janë aspekte specifike të së drejtës për një gjykim të drejtë parashikuar në paragrafin 1. Në këto rrethana, Gjykata konstaton së është e panevojshme të shqyrtohet lidhja e paragrafit 3 me çështjen, duke qenë se pretendimet e kërkuesit, në çdo rast, orientohen drejt ankesës se procedimet ishin të padrejta. Për këtë arsye, ajo do ta mbyllë shqyrtimin e saj në atë pikë (shih *Shkalla*, cituar më sipër, §67).

32. Gjykata vëren se në çështjen konkrete, kërkuesi u gjykua dhe u dënua në mungesë. Nuk është provuar se kërkuesi kishte mjaftueshëm dijeni – ose, edhe më keq, nëse kishte marrë ndonjëherë dijeni – për procedimet ligjore ndaj tij. Në fakt, u gjykua se ai nuk ishte informuar për dënimin në mungesë deri më 1 dhjetor 2006, kur iu dorëzua autoriteteve shqiptare (shih paragrafin 9 më sipër). Për pasojë, nuk ishte provuar se ai kishte hequr dorë, pa mëdyshje, nga e drejta e tij për t'u paraqitur në gjykatë, duke iu shmangur drejtësisë qëllimisht (shih *Izet Haxhia*, cituar më sipër, § 63).

34. Për këtë arsye, ka pasur një shkelje të Nenit 6 § 1 të Konventës.

III. ZBATIMI I NENIT 41 TË KONVENTËS

35. Neni 41 i Konventës parashikon:

"Kur Gjykata konstaton se ka pasur një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj, dhe nëse e drejta e brendshme e Palës së Lartë Kontraktuese lejon të bëhet vetëm një ndreqje e pjesshme, Gjykata, kur është e nevojshme, i akordon shpërblim të drejtë palës së dëmtuar."

A. Dëmi

36. Kërkuesi kërkonte 100,000 euro (EUR) për dëmin monetar dhe 50,000 euro për dëmin jo monetar.

37. Qeveria nuk parashtroi komente.

38. Gjykata nuk konstaton ndonjë lidhje të rastësishme midis shkeljes së gjetur dhe dëmit monetar të pretenduar; për këtë arsye ajo e rrëzon këtë pretendim.

39. Gjykata mban qëndrimin se konstatimi i një shkelje përbën mjaftueshëm dëmshpërblim të drejtë një çështjen konkrete.

40. Gjithashtu, Gjykata nënvizon konstatimet e saj tek *Shkalla* (cituar më sipër, §§ 77-79), dhe *Izet Haxhia* (cituar më sipër, § 70), se në rastin kur një kërkues është dënuar në shkelje me të drejtat e tij ose të saj, të garantuara nga Neni 6 i Konventës, forma më e përshtatshme e korrigjimit, do të ishte që të garantohej se kërkuesi të vendoset sa më larg të jetë e mundur nga pozicioni, në të cilin ai ose ajo do të ishte, në rast se nuk do të zbatohej kjo dispozitë. Forma më e përshtatshme e korrigjimit, në parim, do të ishte një gjykim i ri dhe rihapja e procedimeve, nëse do të kërkohej një gjë e tillë.

B. **Kostot dhe shpenzimet**

41. Kërkuesi kërkonte që edhe rimbursimi i tarifave të avokatit të përllogaritej në përputhje me ligjin e brendshëm.

42. Qeveria nuk parashtroi ndonjë koment.

43. Sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës, një kërkuesi i jepet e drejta për rimbursimin e kostove dhe të shpenzimeve për aq sa ato provohen se janë kryer në fakt, dhe se kanë qenë të nevojshme për t'u kryer, dhe se janë të arsyeshme sipas shumës dëmshpërblyese. Kjo do të thotë se kërkuesi duhet t'i ketë paguar ato ose se është i detyruar t'i paguajë, sipas një detyrimi ligjor ose kontraktual, dhe se faktikisht ato kanë qenë të pashmangshme, për të parandaluar shkeljet e konstatuara ose për të përfituar kompensimin (shih *Gjyli kundër Shqipërisë*, nr. 32907/09, § 72, 29 shtator 2009). Gjykata kërkon fatura të detajuara, të cilat kanë mjaftueshëm të dhëna për t'i mundësuar të përcaktojë se deri në çfarë mase janë përmbushur kërkesat e mësipërme (shih Rregullin 60 të Rregullores së Gjykatës).

44. Në çështjen konkrete, Gjykata vëren se kërkuesi nuk paraqiti prova (fatura), ku të provohej se kostot dhe shpenzimet ishin bërë pavarësisht edhe pse ishte dhënë dijeni për kërkesat përkatëse me anë të shkresës së Zyrës së Regjistrimit, të datës 21 janar 2013.

43. Në mungesë të dokumenteve mbështetëse të paraqitura nga kërkuesi, Gjykata nuk do të marrë asnjë vendim në lidhje me kostot dhe shpenzimet (shih, midis shumë të tjerëve, *Musci kundër Italisë* [DHM], nr. 64699/01, § 150, GJEDNJ 2006-V (ekstrakte) *K.U. kundër Finlandës*, nr. 2872/02, § 58, GJEDNJ 2008; *Saliyev kundër Rusisë*, nr. 35016/03, § 81, 21 tetor 2010; dhe si një shembull i kohëve të fundit, *Goryachkin kundër Rusisë*, nr. 34636/09, § 87, 15 nëntor 2016).

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA, NË MËNYRË UNANIME,

1. *E deklaron* kërkesën të pranueshme;
2. *Gjykon* se ka pasur një shkelje të Nenit 6 § 1 të Konventës;
3. *Gjykon* se konstatimi i një shkelje përbën në vetvete mjaftueshëm kompensim të drejtë për dëmin jo monetar të paguar nga kërkuesi;
4. *Rrëzon* pretendimin e kërkuesit për kompensim të drejtë.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim, më datë 25 Shtator 2018, bazuar në Rregullin 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullores së Gjykatës.

Hasan Bakırcı
Kryesekretar

Jon Fridrik Kjølbro
Kryetar

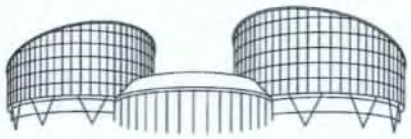

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECOND SECTION

CASE OF KAREMANI v. ALBANIA

(Application no. 48717/08)

JUDGMENT

STRASBOURG

25 September 2018

This judgment is final but it may be subject to editorial revision.

In the case of Karemani v. Albania,

The European Court of Human Rights (Second Section), sitting as a Committee composed of:

Jon Fridrik Kjølbro, *President,*
Ledi Bianku,
Ivana Jelić, *judges,*
and Hasan Bakırcı, *Deputy Section Registrar,*

Having deliberated in private on 4 September 2018,

Delivers the following judgment, which was adopted on that date:

PROCEDURE

1. The case originated in an application (no. 48717/08) against the Republic of Albania lodged with the Court under Article 34 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms ("the Convention") by an Albanian national, Gazmir Karemani ("the applicant"), on 29 September 2008.

2. The applicant was represented by Mr H. Demaj, a lawyer practising in Vlora. The Albanian Government ("the Government") were represented by their then Agent, Ms L. Mandia of the State Advocate's Office.

3. The applicant complained of the unfairness of the proceedings *in absentia* and breach of his defence rights.

4. On 26 June 2012 the application was communicated to the Government.

THE FACTS

I. THE CIRCUMSTANCES OF THE CASE

5. The applicant was born in 1979. He is currently serving a prison sentence.

6. On 17 April 1999 the Fier District Court ("the District Court"), following proceedings in which the applicant did not take part, convicted the applicant and his two co-accused of a number of serious criminal offences. It sentenced the applicant to death *in absentia*.

7. On 1 June 1999 the Vlora Court of Appeal ("the Court of Appeal"), following appeals lodged by the two other co-accused, upheld the District Court's decision of 17 April 1999.

8. On 8 May 2001, following appeals lodged by the applicant's co-accused, the Supreme Court upheld the lower courts' decisions. However, it sentenced the applicant to life imprisonment.

9. On 1 December 2006 the applicant was extradited to Albania from Italy. He was officially informed of his conviction *in absentia* on the same day.

A. Application for leave to appeal out of time

10. On 8 December 2006 the applicant lodged an application with the District Court for leave to appeal out of time.

11. On 25 January 2007 the District Court dismissed the application, finding that the Supreme Court's decision of 8 May 2001 had become *res judicata* and that, consequently, the applicant could not be tried a second time for the same offence.

12. On 8 June 2007 and 2 July 2010, following the applicant's appeals, the Court of Appeal and the Supreme Court, respectively, upheld that decision.

13. On 8 June 2011 the applicant lodged a constitutional appeal against the Supreme Court's decision of 2 July 2010. He also complained about the unfairness of the proceedings *in absentia*.

14. On 21 September 2011, the Constitutional Court, sitting as a full bench, rejected the appeal by a majority. It found that the applicant's complaint against the Supreme Court's decision of 2 July 2010 was manifestly ill-founded. As regards his complaint about the unfairness of the proceedings *in absentia*, and the domestic courts' dismissal of his application for leave to appeal out of time, the Constitutional Court noted that the applicant had not complained about the domestic courts' decisions taken *in absentia* (see paragraphs 6-8 above). It further found that that complaint was in any event time-barred. It also reasoned that in the present case the Supreme Court's unifying decision no. 1 of 20 January 2011 was applicable (see *Izet Haxhia v. Albania*, no. 34783/06, §§ 28-31, 5 November 2013). In addition, it noted that although the appeals before the Supreme Court against the lower courts' decision were lodged by the co-accused and not the applicant, the Supreme Court had examined and amended the lower courts' decisions of 17 April and 1 June 1999 also in respect of the applicant.

B. Parallel constitutional appeal proceedings

15. On an unspecified date in 2007 the applicant lodged a constitutional appeal against the District Court's decision of 17 April 1999, the Court of Appeal's decision of 1 June 1999 and the Supreme Court's decision of 8 May 2001 complaining about his conviction *in absentia*.

16. On 21 September 2007 the Constitutional Court dismissed the appeal as having been lodged out of time, considering that the two-year time-limit had started to run as from 8 May 2001. The decision was communicated to the applicant's lawyer on 25 September 2007.

II. RELEVANT DOMESTIC LAW AND PRACTICE

17. The relevant domestic law and practice at the material time are described in detail in *Shkalla v. Albania*, no. 26866/05, § § 28-35, 10 May 2011, and *Izet Haxhia v. Albania*, no. 34783/06, § § 19-42, 5 November 2013.

THE LAW

I. ALLEGED VIOLATION OF ARTICLE 6 § 1 OF THE CONVENTION

18. The applicant, without relying on any specific Article, complained of the unfairness of the proceedings *in absentia* and that his defence rights had been breached. He also requested the reopening of the proceedings. The Court takes the view that the applicant's complaints should be examined from the standpoint of Article 6 §§ 1 and 3 (c) of the Convention, which reads, in its relevant parts, as follows:

> "1. In the determination of ... any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair ... hearing ... by [a] ... tribunal ..."
>
> ...
>
> 3. Everyone charged with a criminal offence has the following minimum rights:
>
> ...
>
> (c) to defend himself in person or through legal assistance of his own choosing or, if he has not sufficient means to pay for legal assistance, to be given it free when the interests of justice so require..."

19. The Government argued that there had been no violation of the applicant's rights.

A. Admissibility

20. The Government submitted that the application had been submitted outside the six-month time-limit provided for in the Convention, the six-month period starting to run on 25 September 2007, when the applicant's lawyer had been informed about the Constitutional Court's decision of 21 September 2007 (see paragraph 16 above).

21. The applicant submitted that he had exhausted all possible effective remedies. He had lodged an application to appeal out of time and a constitutional appeal with the Constitutional Court, which had both turned out to be ineffective.

22. The Court notes that this objection raises the question of the effectiveness of the remedy referred to by the Government.

23. On 21 September 2007 the Constitutional Court rejected the applicant's appeal as being time-barred. The Court confines itself to noting that in *Izet Haxhia* (cited above, § 50), it held that before 26 November 2009, the Constitutional Court was not an effective remedy. The Court must therefore consider the effectiveness of the domestic remedy of which the applicant actually availed himself, namely an application for leave to appeal out of time.

24. The Court, considering the inconsistency of the application of the domestic law at the material time (see *Izet Haxhia,* cited above §§ 25-34) as regards an application for leave to appeal out of time, finds that an application for leave to appeal was, in principle, a remedy appropriate to the applicant's situation and effective in theory. It concludes that the applicant had the right to expect that an application for leave to appeal out of time might provide a remedy in respect of his grievances.

25. The Court notes that the applicant introduced his application on 29 September 2008. At the time, the domestic proceedings concerning the applicant's application for leave to appeal out of time were still pending (see paragraphs 10-14 above). By the time the case was communicated to the Government on 26 June 2012, these proceedings had ended. However, the applicant was met with a refusal (see paragraph 12 above). The domestic courts reasoned that the conviction *in absentia* had acquired the force of *res judicata*. The Constitutional Court in its decision of 21 September 2011 also held that since the other co-defendants had appealed against the proceedings as a whole, the applicant could not apply for a leave to appeal out of time (see paragraph 14 above).

26. For all the above reasons, the Court finds that the present application had been lodged within the six-month time-limit, the final decision having been taken at least on 2 July 2010. The Court therefore rejects the Government's objection.

27. The Court notes that the application is not manifestly ill-founded within the meaning of Article 35 § 3 (a) of the Convention. It further notes that it is not inadmissible on any other grounds (see *Delijorgji v. Albania*, no. 6858/11, §§, 54-55, 28 April 2015). It must therefore be declared admissible.

B. Merits

28. The applicant submitted that the proceedings against him had been unfair as they had been held *in absentia*. He had not been aware of the investigation and trial against him, nor had the members of his family. He had been informed only when he was extradited to Albania. He had at no time waived his right to appear in court.

29. The Government maintained that the application for leave to appeal out of time had been declared inadmissible by the domestic courts. They further noted that the Constitutional Court had found that the constitutional appeal had been time-barred.

30. The Court notes that the general principles as regards proceedings *in absentia* were set out as follows in *Sejdovic v. Italy* ([GC], no. 56581/00, §§ 82-95, ECHR 2006-II):

> "82 Although proceedings that take place in the accused's absence are not of themselves incompatible with Article 6 of the Convention, a denial of justice nevertheless undoubtedly occurs where a person convicted *in absentia* is unable subsequently to obtain from a court which has heard him a fresh determination of the merits of the charge, in respect of both law and fact, where it has not been established that he has waived his right to appear and to defend himself (see *Colozza*, cited above, § 29; *Einhorn v. France* (dec.), no. 71555/01, § 33, ECHR 2001-XI; *Krombach v France*, no. 29731/96, § 85, ECHR 2001-II; and *Somogyi v. Italy*, no. 67972/01, § 66, ECHR 2004-IV) or that he intended to escape trial (see *Medenica*, cited above, § 55).
>
> 83. The Convention leaves Contracting States wide discretion as regards the choice of the means calculated to ensure that their legal systems are in compliance with the requirements of Article 6. The Court's task is to determine whether the result called for by the Convention has been achieved. In particular, the procedural means offered by domestic law and practice must be shown to be effective where a person charged with a criminal offence has neither waived his right to appear and to defend himself nor sought to escape trial (see *Somogyi*, cited above, § 67).
>
> 84. The Court has further held that the duty to guarantee the right of a criminal defendant to be present in the courtroom – either during the original proceedings or in a retrial – ranks as one of the essential requirements of Article 6 (see *Stoichkov v Bulgaria*, no. 9808/02, § 56, 24 March 2005). Accordingly, the refusal to reopen proceedings conducted in the accused's absence, without any indication that the accused has waived his or her right to be present during the trial, has been found to be a 'flagrant denial of justice' rendering the proceedings 'manifestly contrary to the provisions of Article 6 or the principles embodied therein' (ibid., §§ 54-58).
>
> 85. The Court has also held that the reopening of the time allowed for appealing against a conviction *in absentia*, where the defendant was entitled to attend the hearing in the court of appeal and to request the admission of new evidence, entailed the possibility of a fresh factual and legal determination of the criminal charge, so that the proceedings as a whole could be said to have been fair (see *Jones v. the United Kingdom* (dec.), no. 30900/02, 9 September 2003)."

31. With regards to the applicant's complaint about a breach of his defence rights, the Court reiterates that the guarantees in paragraph 3 of Article 6 are specific aspects of the right to a fair trial set forth in paragraph 1. In these circumstances, the Court finds it unnecessary to examine the relevance of paragraph 3 to the case since the applicant's allegations, in any event, amount to a complaint that the proceedings were unfair. It will therefore confine its examination to that point (see *Shkalla*, cited above, § 67).

32. The Court notes that in the present case the applicant was tried and convicted *in absentia*. It has not been shown that the applicant had sufficient knowledge – or, for that matter, any knowledge at all – of the legal proceedings against him. In fact, it was established that he had not been informed of the conviction *in absentia* until 1 December 2006, when he had been handed over to the Albanian authorities (see paragraph 9 above). Nor, consequently, has it been shown that he had unequivocally waived his right to appear in court by deliberately evading justice (see *Izet Haxhia*, cited above, § 63).

33. In the light of the foregoing, the Court finds that the applicant did not have the opportunity of obtaining a fresh determination of the merits of the charges against him by a court which would have heard him in proceedings compliant with the fairness guarantees of Article 6.

34. There has therefore been a violation of Article 6 § 1 of the Convention.

II. APPLICATION OF ARTICLE 41 OF THE CONVENTION

35. Article 41 of the Convention provides:

> "If the Court finds that there has been a violation of the Convention or the Protocols thereto, and if the internal law of the High Contracting Party concerned allows only partial reparation to be made, the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party."

A. Damage

36. The applicant claimed 100,000 euros (EUR) in respect of pecuniary and EUR 50,000 in respect of non-pecuniary damage.

37. The Government did not submit any comments.

38. The Court does not discern any causal link between the violation found and the pecuniary damage alleged; it therefore rejects this claim.

39. The Court considers that the finding of a violation constitutes sufficient just satisfaction in the present case.

40. Furthermore, the Court reiterates its findings in *Shkalla* (cited above, §§ 77-79), and *Izet Haxhia* (cited above, § 70) that when an applicant has been convicted in breach of her or his rights as guaranteed by Article 6 of

the Convention, the most appropriate form of redress would be to ensure that the applicant is put as far as possible in the position in which she or he would have been had this provision been respected. The most appropriate form of redress would, in principle, be a new trial or the reopening of the proceedings if requested.

B. Costs and expenses

41. The applicant also claimed reimbursement of lawyer's fees, to be calculated in accordance with domestic law.

42. The Government did not submit any comments.

43. According to the Court's case-law, an applicant is entitled to the reimbursement of costs and expenses only in so far as it has been shown that these have been actually and necessarily incurred and are reasonable as to quantum. That is to say, the applicant must have paid them, or be bound to pay them, pursuant to a legal or contractual obligation, and they must have been unavoidable in order to prevent the breaches found or to obtain redress (see *Gjyli v. Albania*, no. 32907/07, § 72, 29 September 2009). The Court requires itemised bills and invoices that are sufficiently detailed to enable it to determine to what extent the above requirements have been met (see Rule 60 of the Rules of Court).

44. In the present case, the Court notes that the applicant did not submit any evidence (bills or invoices) proving that costs and expenses were incurred despite having been made aware of the relevant requirements by the Registry's letter of 21 January 2013.

45. In the absence of any supporting documents submitted by the applicant, the Court will not make any award in respect of costs and expenses (see, among many other authorities, *Musci v. Italy* [GC], no. 64699/01, § 150, ECHR 2006-V (extracts) *K.U. v. Finland*, no. 2872/02, § 58, ECHR 2008; *Saliyev v. Russia*, no. 35016/03, § 81, 21 October 2010; and as a more recent example, *Goryachkin v. Russia*, no. 34636/09, § 87, 15 November 2016).

FOR THESE REASONS, THE COURT, UNANIMOUSLY,

1. *Declares* the application admissible;

2. *Holds* that there has been a violation of Article 6 § 1 of the Convention;

3. *Holds*, that the finding of a violation constitutes in itself sufficient just satisfaction for the non-pecuniary damage sustained by the applicant;

4. *Dismisses* the applicant's claim for just satisfaction.

Done in English, and notified in writing on 25 September 2018, pursuant to Rule 77 §§ 2 and 3 of the Rules of Court.

Hasan Bakırcı
Deputy Registrar

Jon Fridrik Kjølbro
President